

Інформація про стан соціально-трудових відносин, колективні трудові спори (конфлікти) в Україні, забезпечення здійснення соціального діалогу Національною службою посередництва і примирення у січні-березні 2024 року

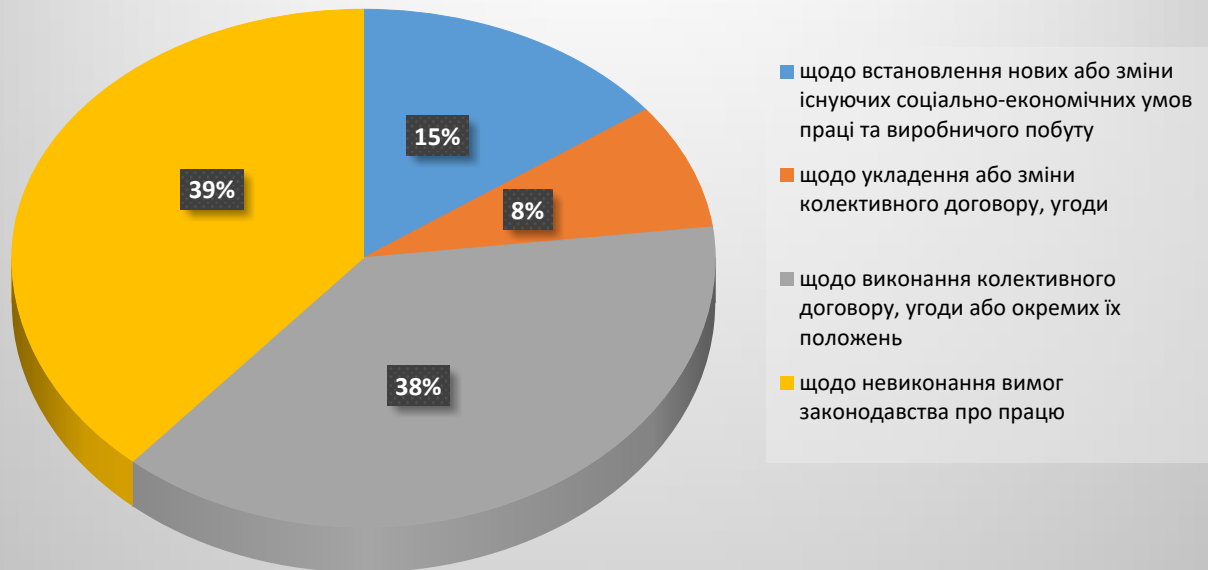
Упродовж січня-березня 2024 року Національна служба посередництва і примирення (далі – НСПП) сприяла вирішенню 96 колективних трудових спорів (конфліктів) (далі – КТС(К)): 3 – на національному, 4 – на галузевому, 1 – на територіальному, 88 – на виробничому рівнях. У зазначених спорах взяли участь понад 1,6 млн працівників 7582 суб'єкти господарювання.

Найбільшу кількість склали КТС(К) на підприємствах, в установах, організаціях Львівської (42 спори) та Хмельницької (15 спорів) областей, за видами економічної діяльності – на підприємствах добувної промисловості та у закладах охорони здоров'я.

У зазначених спорах найманими працівниками було висунуто 250 вимог, з яких: 98 (39%) – щодо невиконання вимог законодавства про працю; 94 (38%) – щодо виконання колективного договору, угоди або окремих їх положень; 39 (15%) – щодо встановлення нових або зміни існуючих соціально-економічних умов праці та виробничого побуту; 19 (8%) – щодо укладення або зміни колективного договору, угоди.

Вимоги найманих працівників, профспілок

Упродовж січня-березня НСПП зареєстровано три спори у Харківській області та один спір у Дніпропетровській області.

З метою вирішення 96 КТС(К) упродовж звітнього періоду проведено 125 узгоджувальних зустрічей та 8 засідань примирних комісій.

Так, за сприяння НСПП у звітному періоді вирішено та знято з реєстрації 22 КТС(К): 14 спорів у Львівській області, 3 – в Івано-Франківській, 2 – у Волинській, 2 – у Дніпропетровській, та 1 спір у Житомирській області.

Зокрема, у березні, у зв'язку з вирішенням, знято з реєстрації КТС(К) у ПАТ «Дніпровський металургійний завод», який було зареєстровано НСПП у лютому поточного року. З метою оперативного вирішення спору, за сприяння відділення НСПП в Дніпропетровській області, проведено 2 засідання примирної комісії та 5 узгоджувальних зустрічей зі сторонами соціально-трудових відносин. За результатом вжитих заходів роботодавцем задоволено вимогу найманих працівників щодо підвищення рівня заробітної плати.

З метою запобігання виникненню КТС(К) та стабілізації стану соціально-трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях Службою здійснювались заходи, спрямовані на врегулювання 278 конфліктних ситуацій (2 – на територіальному, 276 – на виробничому рівнях) на 305 підприємствах.

Найбільшу кількість склали конфліктні ситуації на підприємствах, в установах, організаціях Хмельницької (59 конфліктних ситуацій), Дніпропетровської (31) та Рівненської (23) областей; у розрізі галузей економіки – в освітній сфері (61 конфліктна ситуація) та у закладах охорони здоров'я (52).

Упродовж січня-березня 2024 року НСПП взято на облік 137 конфліктних ситуацій. Основною причиною виникнення конфліктних ситуацій залишається заборгованість із виплати заробітної плати (понад 86% конфліктних ситуацій). У порівнянні з січнем-березнем 2023 року в 6,5 разів зросла кількість конфліктних ситуацій в освітній сфері, в 3 рази – у сфері мистецтва, спорту, розваг та відпочинку, на 67 % – в добувній галузі, на 20% – на підприємствах сільського, лісового та рибного господарств.

З метою врегулювання конфліктних ситуацій проведено 390 узгоджувальних зустрічей.

Так, за сприяння НСПП врегульовано та знято з обліку 127 конфліктних ситуацій. Зокрема, 2 конфліктні ситуації стали предметом виникнення КТС(К).

**Кількість конфліктних ситуації, врегулюванню яких сприяла НСПП
у січні - березні 2024 року, у розрізі адміністративно-територіальних одиниць**

Адміністративно-територіальна одиниця	Загальна кількість конфліктних ситуацій	Врегульовано та знято з обліку
Вінницька	8	5
Волинська	9	6
Дніпропетровська	31	10
Донецька	17	3
Житомирська	13	5
Закарпатська	5	
Запорізька	5	1
Івано-Франківська	15	4
Київська	7	2
Кіровоградська	9	3
Львівська	9	3
Миколаївська	1	
Одеська	15	3
Полтавська	9	5
Рівненська	23	5
Сумська	5	3
Тернопільська	6	2
Харківська	13	3
Херсонська	3	
Хмельницька	59	59
Черкаська	4	2
Чернівецька	4	1
Чернігівська	5	2
м. Київ	3	
Всього	278	127

З метою сприяння поліпшенню стану СТВ та запобігання виникненню КТС(К) працівники НСПП взяли участь у 38 засіданнях комісій обласних, місцевих, районних адміністрацій, де розглядалися, зокрема, питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати найманим працівникам 147 підприємств.

Суттєву допомогу у питаннях підвищення рівня правової культури та поліпшення стану СТВ надає позаштатний актив НСПП. Наразі на громадських засадах працюють 270 трудових арбітрів та 102 незалежних посередника НСПП.

Задля забезпечення здійснення соціального діалогу в Україні упродовж січня-березня проведено 18 засідань комісій з проведення оцінки відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок і організацій роботодавців.

За результатами проведеної роботи, були визнані репрезентативними на територіальному рівні та отримали відповідні свідоцтва 5 обласних організацій профспілок.

Відповідно до пункту 5 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про колективні угоди та договори», продовжено строк дії свідоцтв про підтвердження репрезентативності на період дії воєнного стану в Україні:

на територіальному рівні – 6 обласним організаціям профспілок та 1 обласній організації роботодавців.

З метою побудови нової моделі соціального діалогу в Україні, реформування законодавства про соціальний діалог триває робота з підготовки нової редакції Закону України «Про соціальний діалог». Упродовж звітного періоду відбулось 7 засідань робочої групи з підготовки законопроекту. Так, у березні робоча група продовжила роботу над положеннями законопроекту, які стосуються рівнів, сторін соціального діалогу та критеріїв репрезентативності.

У березні, у межах проєкту Міжнародної організації праці «Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні», Голова НСПП Дмитро Кухнюк у складі української делегації відвідав м. Копенгаген (Данія). Крім представника НСПП до складу делегації увійшли представники профспілок та організацій роботодавців, секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради, Міністерства соціальної політики України, Державної служби України з питань праці. У межах навчального візиту українська делегація відвідала штаб-квартиру Dansk Industry – найбільшої організації бізнесу та роботодавців Данії (DI), штаб-квартиру Об'єднаної федерації профспілок Данії 3F, DHL HUB Копенгаген – світового лідера у галузі логістики, Данський інститут примирення (вирішення трудових конфліктів), Міністерство зайнятості та Міністерство закордонних справ Данії. Міжнародний візит надав можливість здобути цінний досвід, зокрема щодо ведення колективних переговорів, укладання колективних договорів та угод, розвитку ефективного соціального діалогу.

Крім того, у березні керівництво НСПП брало участь в інших важливих заходах: слуханнях Комітету Верховної Ради України з питань правової політики на тему: «Шляхи до миру: проблематика та перспективи альтернативного вирішення спорів у сучасних умовах»; тренінгу «Гарантії захисту трудових прав: судова практика та новели законодавчого регулювання під час воєнного стану»,

який було проведено на базі Національної школи суддів України; засіданні Експертної ради при Представнику Уповноваженого Верховної ради України з прав людини з соціальних та економічних прав.

Упродовж січня-березня фахівцями НСПП організовано та проведено 98 заходів (семінари, наради, круглі столи) з питань забезпечення реалізації в Україні правового механізму вирішення КТС(К) та здійснення соціального діалогу.